

System účetnictví, základní principy

EZP

přednáška

Účel účetnictví - obecně

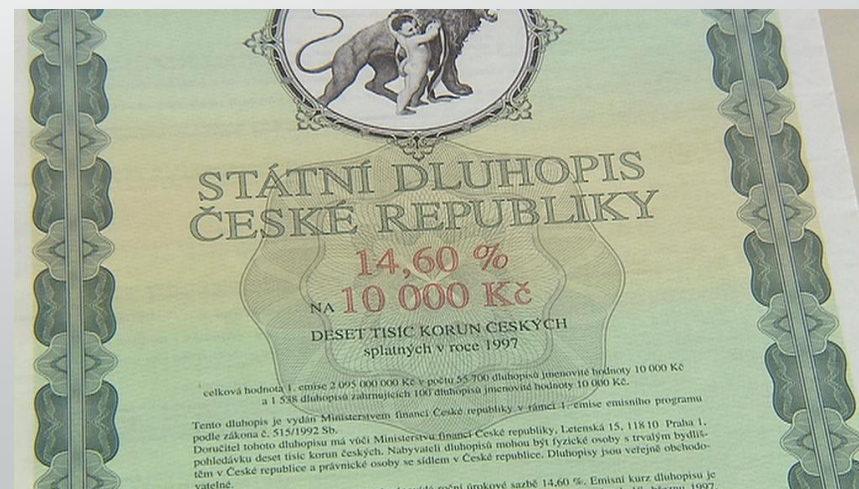
- Znázornění toho:
 - co, účetní jednotka vlastní
 - jaké má účetní jednotka závazky
 - kolik do společnosti vložily akcionáři (společníci)
- jak byla během určitého období aktivní
- jaké proběhly během určitého období „toky“
- Klíčové informace (výstupy z evidence) jsou uvedeny v tzv. účetních výkazech, kam patří primárně rozvaha (bilance) a výkaz zisku a ztráty (výsledovka)
- Různé požadavky na rozsah vedení této evidence

Základní pojmy: Aktiva

- majetek podniku pro hospodářské účely
- např.:
 - budovy, materiál
 - stroje, auta
 - vybavení kanceláře
 - zůstatky na bankovním účtu, atd.

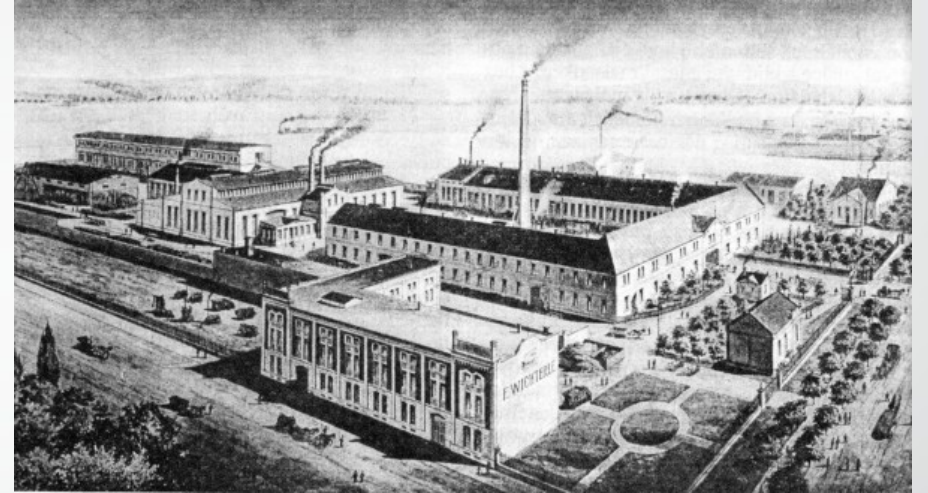
Co ještě můžeme zařadit mezi aktiva?

- např.:
 - koupený software
 - koupené dluhopisy vydané jinými subjekty
 - koupené akcie vydané jinými subjekty, atd.

Členění aktiv

- Pro přehlednost aktiva členíme na:
- Dlouhodobý majetek
 - nehmotný
 - hmotný
 - Finanční
- Krátkodobý majetek
 - Zásoby
 - Pohledávky
 - Peníze (hotovost/zůstatky na účtech)

Základní pojmy: Pasiva

- Zdroje, ze kterých financujeme aktiva
- Základní členění pasiv:
 - **Vlastní zdroje**
 - **Cizí zdroje**

Vlastní zdroje (vlastní kapitál)

- Jedná se o prostředky, které má účetní jednotka k dispozici a přitom nemá závazek je „někomu vracet“
- zejména:
 - prostředky, které do společnosti vložili akcionáři (společníci)
 - výsledek hospodaření
 - nerozdělený zisk z předchozích let

Cizí zdroje (cizí kapitál)

- Dluh (závazek), který musí podnik v budoucnu splatit
- např.:
 - závazky z obchodního styku
 - dlouhodobé úvěry
 - překlenovací úvěry
 - vlastní vydané dluhopisy
 - vystavené směnky, atd.

Znázornění aktiv a pasiv

- Výstup z evidence je představován účetním výkazem zvaným **rozvaha** (balance)
- Zjednodušený rozsah vs. plný rozsah

Výčet položek podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. ve znění vyhlášky č. 476/2003 Sb. a ve znění vyhlášky č. 548/2004 Sb.

Název, sídlo, právní forma a předmět činnosti účetní jednotky

Rozvaha (balance) ve zjednodušeném rozsahu

ke dni200....
(v celých tisících Kč)

IČ

AKTIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Dlouhodobý majetek celkem		
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem		
III. Dlouhodobý finanční majetek celkem		
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem		
B. Krátkodobý majetek celkem		
I. Zásoby celkem		
II. Pohledávky celkem		
III. Krátkodobý finanční majetek celkem		
IV. Jiná aktiva celkem		
AKTIVA CELKEM		
PASIVA		
A. Vlastní zdroje celkem		
I. Jméni celkem		
II. Výsledek hospodaření celkem		
B. Cizí zdroje celkem		
I. Rezervy celkem		
II. Dlouhodobé závazky celkem		
III. Krátkodobé závazky celkem		
IV. Jiná pasiva celkem		
PASIVA CELKEM		

Sestaveno dne:

Podpisový záznam:

© BILANCE PRAHA 2004

Základní pojmy: Náklady – výnosy

Náklad - peněžní částka, kterou podnik účelně vynaložil na získání výnosů, tj. použil je k provedení určitého výkonu v určitém období

Výnos - peněžní částka, kterou podnik získal z veškerých svých činností za určité období bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejímu inkasu → peněžní ekvivalent prodaných výkonů podniku (výrobků, zboží, služeb).

Vždy je třeba uvažovat o nákladech a výnosech ve vztahu k určitému období

Účelové - druhové členění nákladů a výnosů

Činnost	Náklady	Výnosy
Provozní	Spotřebované nákupy (materiál, energie, atd.) Služby (opravy, cestovné, atd.) Osobní náklady (mzdy, odměny) Daně a poplatky Odpisy Ostatní náklady	Tržby za vlastní výkony a zboží Aktivace (vnitropodnikové služby) Jiné provozní výnosy (prodej vlastního majetku)
Finanční	Finanční náklady (úroky, pojistné, atd.) Tvorba rezerv	Finanční výnosy (přijaté úroky, dividendy, atd.)
Mimořádné	Mimořádné náklady (škody, manka)	Mimořádné výnosy (přebytky majetku, atd.)

Základní pojmy: Náklady – výnosy II

- Náklady zachycují v zásadě všechny úbytky majetku podniku – včetně těch předpokládaných
- Náklady v účetnictví podniku nejsou vždy totožné s daňovými náklady dle daňových předpisů
- Součástí nákladů jsou např. i:
 - účetní odpisy (vyjadřují trvalý pokles ceny aktiv s ohledem na jejich užívání)
 - opravných položek (vyjadřují přechodný pokles ceny aktiv), atd.

Výnosy – náklady = výsledek hospodaření

Náklady – výnosy

Výsledek hospodaření - rozdíl mezi výnosy a náklady. → zisk, ztráta.

Vyjádření ve **výkazu zisku a ztráty** (výsledovka)

VÝSLEDOVKA v druhovém členění ve zjednodušeném rozsahu (v tisících Kč)				
Označení	Popis položky	Běžné účetní období	Minulé účetní období	
I.	Tržby za prodej zboží	50 000		
	A. Náklady vynaložené na prodané zboží	40 040		
+	Obchodní marže	9 960		
II.	Výkony	600		
	B. Výkonová spotřeba	4 200		
+	Přidaná hodnota	6 360		
	C. Osobní náklady	1 450		
	E. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	3 000		
	G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	50		
IV.	Ostatní provozní výnosy	106		
	H. Ostatní provozní náklady	346		
*	Provozní výsledek hospodaření	1 620		
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	51		
X.	Výnosové úroky	20		
	N. Nákladové úroky	700		
XI.	Ostatní finanční výnosy	123		
	O. Ostatní finanční náklady	114		
*	Finanční výsledek hospodaření	-620		
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	462		
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	538		
*	Mimořádný výsledek hospodaření	0		
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	538		
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	1 000		

Účetní odpisy

Účetní odpisy majetku vyjadřují, jakým způsobem je majetek v průběhu času opotřebováván.

Jde o předpoklad opotřebování majetku – stanoveno na základě „odborného“ odhadu, aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz skutečnosti.

Společnost vytváří „odpisový plán“

Účetní odpisy odlišujte od daňových odpisů

Účetní závěrka

- účetní závěrka (§ 18 ZoÚ)
 - rozvaha (bilance)
 - výkaz zisku a ztráty
 - příloha
- + případně přehled o peněžních tocích či přehled o změnách vlastního kapitálu
- požadavky na rozsah dle velikosti účetní jednotky
- některé účetní jednotky musí mít účetní závěrku ověřenu auditorem
- ve standardních případech je účetní závěrka zveřejňována ve sbírce listin obchodního rejstříku (hrozí sankce až do výše 3% aktiv; v praxi ne příliš často uplatňováno)
- od roku 2021 existují i zvláštní způsoby zveřejňování; regulované subjekty mohou prostřednictvím ČNB, ostatní obchodní korporace mohou prostřednictvím správce daně z příjmů (§ 21b)

Další výkazy

- **Výkaz o peněžních tocích (výkaz cash flow)**
 - Znázorňuje toky učiněné v určitém období
 - Nezáleží na tom, kdy byla činnost provedena (či fakturována), ale kdy byl učiněn finanční tok
- **Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu**
 - Přehled změn v položkách vlastního kapitálu během určitého období

Otázky?

Děkuji za pozornost

JUDr. Johan Schweigl, Ph.D.

Johan.Schweigl@law.muni.cz